

MAGYAR
NEMZETI
LEVÉLTÁR

Tárgy: Szakmai beszámoló a
204188/00572 azonosító számú
pályázathoz
Iktatószám: MNL/PALY/6999-4/2020.
Ügyintéző: Dr. Wencz Balázs
Melléklet: -

Szakmai beszámoló a 204188/00572 azonosító számú pályázathoz

Az MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltár „Közlemények Komárom-Esztergom megye múltjából” című kötet megjelentetése

A Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára 2020 februárjában jelentette meg 250 példányban a „Közlemények Komárom-Esztergom megye múltjából” címet viselő kötetét. A könyv megjelentetését a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága 490.000 Ft vissza nem térítendő forrással támogatta, mely összeget az MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltára a 2019. április 8-án aláírt, 204188/00572 pályázati azonosító számú támogatási szerződésben foglaltak betartásával használt fel.

A kötet főbb paraméterei

- formátum: B5
- terjedelem: 249 oldal
- ISBN szám: 978-963-7234-24-8
- ISSN szám: 2559-8082

A kötet jelentősége

Kiadványunk két tanulmánya az első világháború lezárását megelőző időszak eseményeit érinti. *Erdélyi Szabolcs*: Esztergom városi vasúttervek a „Boldog békeidőkben” című írása a világháború előtti gazdasági fellendülés idején, a nagy vasútépítési lázban Esztergommal kapcsolatban született vasúttervezési iratokat mutatja be, a tervezett nyomvonalakkal, a változtatások és a megvalósítás elmaradásának okaival együtt. *Iván László*: Esztergom nyaralótelepe – Kovácspatak című tanulmánya Esztergom polgárainak szabadidő használatát, annak változásait vizsgálja a 19. század második felétől kezdve. Izgalmas átalakulást mutat be, hiszen a nyaralótelep idővel nemcsak az esztergomi, hanem a váci, s a fővárosi lakosok kedvelt célpontjává is vált. Komárom-Esztergom megyében kiemelkedő szerepet betöltő idegenforgalom és turizmus történetével több írás is foglalkozik. *Kládek László*: Dömös község idegenforgalma az 1950-es évek elejétől 1989-ig. Szervezettörténeti áttekintés című munkájában rávilágít, hogy bár 1957-ben Dömöst üdülőhellyé nyilvánították, azonban a külső körülmények - különösen a Bős-nagymarosi Vízlépcső tervezése - megnehezítették a község fejlesztését. *Kovács Péter*: Komárom kulturális élete 1950-1989 között című tanulmányában Komárom város szellemi életét mutatja be a helyi kulturális intézményeken keresztül, amelyek segítségével megfelelő korrajzot kaphatunk a település lehetőségeiről egészen a rendszerváltozásig. Az évkönyv egyik kiemelkedő, városi szinten is bizonyára nagy érdeklődésre számot tartó tanulmánya *Kántor Klára* írása Az esztergomi Bottyán-ház története címmel született.

Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára
Cím: 2500 Esztergom, Vörösmarty u. 7.
Levelezési cím: 2501 Esztergom, Pf.: 51.
Telefon: +33-500-405
E-mail: keml@mnl.gov.hu

A Bottyán-palota birtoklás-történetének mintegy három évtizedét foglalja össze az épület létesítésétől a város tulajdonába kerülésének időpontjáig. Az épület névadója és egyben építtetője a mozgalmas életű Bottyán János volt. Esztergom várostörténete szempontjából szintén jelentős munka *Tóth-Péter Veronika*: Ferenc József és Erzsébet királyné beiktatása - Esztergom vármegye és közméltóságainak szerepe az 1867-es királykoronázásban címmel született tanulmánya, amely bemutatja a '67-es koronázásnál - Ferenc József és Erzsébet királyné beiktatásánál - Esztergom vármegye közméltóságainak szerepvállalását. Kevésbé kutatott témát dolgoz fel *Miklós Tamás*: Az 1942. évi esztergomi cigány szabályrendelet megalkotása és annak előzményei című tanulmányával, amelyben az 1942. évi esztergomi cigány-szabályrendelet megalkotásához vezető folyamatot mutatja be. Végül az évkönyv számos tanulmánya a második világháború lezárása után született döntések és kialakuló rendszerek történetét, illetve következményeit mutatja be: *Horváth Attila*: A szovjet csapatok tevékenysége Komárom-Esztergom megyében 1945-1947 című munkája átfogó képet nyújt a szovjet csapatok Komárom-Esztergom megyei tartózkodásának első éveiről: a harci cselekmények befejezésétől egészen a sztálinista típusú diktatúra kiépüléséig. *Soós Viktor Attila*: Az egyházi iskolák államosítása 1948-ban, különös tekintettel Komárom-Esztergom megyére című munkája a kommunista párt új vallás- és egyházpolitikai koncepciójának Komárom-Esztergom megyei hatását vizsgálja, melynek különös színezetet ad, hogy a felekezeti iskolák bezárását legjobban ellenző katolikus egyház központja Esztergomban található. *Marek Viktor*: Kudarcra ítélve - A Dorogi Szénbányák Vállalat története az Új Gazdasági Mechanizmustól a rendszerváltásig címmel írott tanulmánya a Dorogi Szénbányák Vállalat működésének utolsó évtizedeit mutatja be, mikor a bányagazgatóság megpróbálta legalább meghosszabbítani a vállalat működését. *Szabó Csaba Gábor*: Sportélet a Komáromi Állami Gazdaságban és jogelődjeiben 1950-1989 címmel megjelenő tanulmány célja működő sportegyesületek, tömegsport- és üzemi rendezvények történetének a bemutatása. A tanulmány áttekintést ad az állami gazdaság infrastruktúra helyzetéről, a sporteredményekről, a sportolók létszámáról, a ráfordított pénzüsszegekről, a sportágakban folyó szakmai munkáról és a szabadidős tevékenységek eltöltéséről. Végül a korábbi évek tanulmányait bővíti *Wencz Balázs*: Az MSZMP tagfelvételi munkájának főbb vonásai Komárom megyében 1956 és 1962 között címmel írt munkája. A tanulmányban a Magyar Szocialista Munkáspárt Komárom megyei pártalapszervezeteinek és párttagságának számát és ez utóbbi társadalmi összetételét vizsgálja. Közismert tény, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc idején a Magyar Dolgozók Pártja Komárom megyei alapszervezetei is feloszlottak, így a megyei pártfunkcionáriusoknak a november 4-i szovjet intervenciót követően a pártszervezési munkát is az alapokról kellett kezdeniük, amely folyamat vizsgálata több érdekes megállapítást tesz lehetővé.

A megjelent kötet tartalomjegyzéke

<i>Előszó</i>	7
<i>Erdélyi Szabolcs</i> : Esztergom városi vasúttervek a „Boldog békeidőkben”	9
<i>Horváth Attila</i> : A szovjet csapatok tevékenysége Komárom-Esztergom vármegyében 1945-1947 között	29

<i>Iván László</i> : Esztergom hajdan volt nyaralótelepe – Kovácpatak	57
<i>Kántor Klára</i> : Az esztergomi Bottyán-ház története.....	101
<i>Kládek László</i> : Dömös község idegenforgalma az 1950-es évek elejétől 1989-ig. Szervezettörténeti áttekintés.....	109
<i>Kovács Péter</i> : Komárom kulturális élete 1950-1989 között	125
<i>Marek Viktor</i> : Kudarokra ítélve – A Dorogi Szénbányák Vállalat története az Új Gazdasági Mechanizmustól a rendszerváltásig.....	141
<i>Miklós Tamás</i> : Az 1942. évi esztergomi cigány-szabályrendelet megalkotása és annak előzményei	159
<i>Soós Viktor Attila</i> : Az egyházi iskolák államosítása 1948-ban, különös tekintettel Komárom-Esztergom megyére	183
<i>Szabó Csaba Gábor</i> : Sportélet a Komáromi Állami Gazdaságban és jogelődjeiben 1950-1989 között	209
<i>Tóth-Péter Veronika</i> : Ferenc József és Erzsébet királyné beiktatása – Esztergom vármegye és közméltóságainak szerepe az 1867-es királykoronázásban.....	221
<i>Wencz Balázs</i> : Az MSZMP tagfelvételi munkájának főbb vonásai Komárom megyében 1956 és 1962 között.....	235

A kiadvány egy példányát 2020. március 3-án megküldtük a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága részére.

Még egyszer köszönjük az NKA Közgyűjteményi Kollégiumának a kötet megjelentetéséhez nyújtott támogatását!

Tisztelettel:

Dr. Wencz Balázs
Levéltár-igazgató

